DÉPOT LÉGAL

LE DIRECTEUR GÉRANT

NĂM THỨ 11 — SỐ 1144 — NHẬT THỨ NĂM 9 DÉCEMBRE 1937

GIÁ BÁO: Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dánh giây thép: TIENGDAN HUE
Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút: HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° A10326

Đạo trời không riêng ai, chỉ giúp kẻ mạnh.

ĐỐI VỚI CUỘC Á-ĐÔNG liệt-cường Âu-Mỹ sẽ tính sao?

Cuộc Trung Nhật chiến tranh kéo dài trên 5 tháng nay mà chưa thôi, liệt cường Âu Mỹ có quyền lợi ở Trung hoa không khỏi dựt mình cho cái nền hòa bình «quyền lợi quân đẳng», «môn hộ khai phóng» ở miền Viễn đông lâu nay, nay bị đổ sụp một cách mau chóng, vì vậy nên trước còn bàn tán xa gần, gần đây đã cùng nhau hội hiệp, đem điều ước quốc tế ra để điều đình phân xử, bản ý là làm cho cuộc chiến tranh Trung Nhật khỏi kéo dài và lan rộng

Nhưng khốn thay! hội nghị đã khai mạc ở Bruxelles, bàn cải rầm rột, nhưng hai lần mời bác Nhật — nói cho đúng theo luật, đáng lẽ tòa án thi hạ lệnh bắt ngay thủ phạm là Nhật bản đến trước vành móng ngựa nghe quan tòa xử — trong thơ mời tỏ ý rất ôn hòa nhã nhặn, mà Nhật không thèm đến. Lại có thơ mời lần thứ 3 nữa mà nhật cũng làm lơ! Hội nghị mời Nhật chưa đến mà hiện Nhật đã chiếm trọn miền Thượng hải, lại tiến lên đánh Nam kinh! Vận mạng nước tự chủ của Trung hoa nguy ngập bội phần, mà quyền lợi của liệt cường, nền tảng cũng rung rinh khó đứng vững!

Theo thái độ người Nhật thì nhứt vị cường ngạnh. Tuần trước, Ngoại tướng Quảng điền đã công bố tờ đáp phúc cho hội nghị 9 nước, giao cho công sứ nước Bỷ trú Nhật, đại ý tờ phúc đáp ấy nói:

«Thảo luận vấn đề Trung Nhật nay chưa phải thời; các nước quan hệ và ký tên trong hiệp ước 9 nước cũng không thể giải quyết được việc nầy, chỉ khó nhọc mà vô ích...,

Sau công nhiên nói: «Nhật bản hành động ở nội địa Trung hoa là hành động tự vệ chính đáng, không dính liếu gì đến công ước 9 nước....»

Thái độ của Nhật, rõ không thèm đếm xỉa gì hội nghị Bruxelles cả, thành ra hội ấy đã thất bại. Cách can thiệp ấy tưởng có chút bổ ích gì cho nước Tàu đâu?

Vậy tiền đồ nước Tàu sẽ ra sao?

Bước đường xâm lược của người Nhật cứ tiến lên mãi, Nhật càng tiến tới thì Tàu càng thối lui, hiện các đường giao thông cả dưới biển và trên gò, các thành phố đô hội làm trung tâm và hậu thuẫn cho tài chánh, quân sự và ngoại giao đều bị quả bom, viên đạn làm cho tan tành hư dứt, không thành phiến đoạn gì; chánh sách đại lục của người Nhật đã thực hiện đến 6, 7 phân 10. Nếu như Nga và Anh, Mỹ không nhúng tay vào thì cái cơ quan chánh phủ chủ quyền của bốn trăm triệu dân Tàu sẽ rút hẹp đến cùng, (hiện đã dời bỏ Nam kinh). chồng theo dấu xe úp của cuối đời Tống, rốt triều Minh mà Nhật bản sẽ chiếm cả quyền thống trị toàn cõi Trung hoa như Nguyên, Thanh ngày trước. Không nữa, Tàu có lưa cái tên trống là một nước, cũng là nước bị bảo hộ của người Nhật, chớ không còn là bạng nước tự chủ. con cháu vua Hoàng đế chỉ ngồi mong cái sức văn hóa đồng hòa ngấm ngầm như đối với Nguyên, Thanh ngày xưa.

Vậy Nhật mà thống trị Trung hoa, trên lịch sử Trung hoa không phải là việc sáng kiến.

Còn liệt cường Âu Mỹ thì sao?

Đối với cuộc Trung Nhật hiện thời, quyền lợi Âu Mỹ ở Viễn đông bị thiệt hại và oai hiếp một cách rõ rệt, các nước mạnh ấy há không cầm lòng tức giận; song vì hoàn cảnh và nội tình, bác nào cũng mắc cái nạn rắc rối sau lưng chưa gở xong, nên đành phải ẩn nhẫn khoanh tay ngồi ngó cho người Nhật tung hoành.

Theo thái độ bề ngoài, phần đông cho là mấy nước mạnh kia có cái ngon xảo, cốt để cho cò trai níu nhau mà chực thu mối lợi «bác chài», hoặc theo ngọn Biện-Trang chờ khi 2 cọp đua nhau đến kiệt sức mà đâm cho một giáo để thủ được cả hai....

Cái thuyết đó bằn không còn thích với cuộc diện hiện thời chút nào. Vì hiện cuộc toàn cả thế giới ngày nay đã thành cái trận thế hai phái «bảo thủ» và «xâm lược» đối lập tương trì nhau, mà bên phái xâm lược như Nhật Đức và Ý (cùng một và nước nhỏ như Xiêm chẳng hạn) đã kết thành trận thế bền hỏi; nếu

(Xem qua trang 2 cột 4)

CÙNG ĐỘC-GIẢ

Đã gần hết năm 1937, xin nhắc các bạn độc-giả còn thiếu tiền báo nhớ gởi trả sớm cho để được liện việc sổ sách, cảm ơn

TIẾNG-DÂN

Chuyện đời

Chuông-mai cũng nói luật chơi

Đời văn minh càng nhân trí càng tiến hóa bao nhiêu, thì sự gian xảo lường gạt lại càng quỉ quyệt khôn khéo bấy nhiêu. mà phương pháp phòng nhân và trừng phạt càng nghiêm nhặt tường tế vô cùng. Không chỉ luật hình, luật hộ, luật thương mãi v. v., không phải nhà học chuyên môn và trọng sự, trải bao nhiêu năm ăn nằm trong kho sách luật, không sao hiểu rõ ngọn nghành, chỉ nói luật Thương chánh về việc trồng và bán thuốc lá, đã thấy phiền phức vô khối, trông đến choáng cả cặp mắt!

Khoa luật phiền phức như thế, Chuông-mai là người ngoài cửa, không phải chuyên môn thì biết đâu mà nói ngông. Vậy xin thú thiệt rằng Chuông-mai bởi luật cũ cho không dám nói luật mới:

Luật phiền phức ở đời mới nầy, đối với dân xứ văn minh thích hợp thế nào không rõ, chớ đối với hạng dân phần đông thất học, mang cái nạn «dốt», «mù chữ» như dân quê ta, thì trông vào những điều luật phiền chức đó, không khác gì đi trong rừng rậm, không biết ngõ nào mà đi ra. Cái điều mà Chuông-mai nghiệm thấy rõ ràng là cái não dân phương đông rất đơn giản, nên thích điều đơn giản hơn phiền phức, nhất là đối với điều luật.

Chuông-mai nói thế, không phải nói ngông không chứng thực đâu. Trên lịch sử phương Đông, kể về mặt luật, trải từ đời Châu mạc-Tương cho đến triều Mãn-Thanh biết bao nhiêu bộ luật, trải qua mấy nhà hình danh soạn ra, chất chứa đầy kho nầy tủ khác, mà đụng có 3 điều luật in sâu vào trong não mọi người, trải mấy ngàn năm không ai quên lãng.

Cái điều đáng để ý hơn hết là 3 điều ấy không phải tự nhà luật học đặt ra, cũng chỉ do một bậc đình trưởng (như xã trưởng ta ngày nay) là Lưu Bang (Hán cao Tổ lúc chưa lâm vua) Sau khi đem quân vào Quan trung đánh đổ nhà Tần, công nhân dân đình ước 約法三章) mà tự nhiên trở thành điều luật quan yếu, bao quát, danh liệt nhứt trên lịch sử phương Đông, đời nào cũng tuân theo như thước ngọc khuôn vàng:

«Giết người bị tội xử tử, hại người và trộm bị tội» 殺人者死傷人及盜抵罪.

Trong 3 điều ấy, giết người là tội nặng nhứt, hại người và trộm nhẹ hơn tội giết người, 3 điều mà rất lại có 2 bậc, chưa định cẩng cấp và chi tiết, thật là đơn giản hết sức; mà nói về đại thể thì tội ác trong nhân loại, thiên hình vạn trạng đều bao quát trong 3 điều ấy, mà không vượt ra ngoài phạm vi được. Nói cho rõ thì bất kỳ làm cách gì mà khiến cho người ta chết tức là phạm điều «giết người», làm phòng hại đến tánh mạng và tài sản của kẻ khác tức là phạm điều «hại người và trộm», chỉ 3 điều mà tóm gồm cả trăm ngàn bộ luật cổ xưa nay và Đông Tây, đơn giản và bao quát biết bao!

Chuông-mai cũng sống ở đời mới nầy như phần đông mọi người, vẫn cực lực phản đối về sự đem luật cổ mà xử việc mới, vì đời mới nầy có lắm trường hiệp đầu thấp đuốc mà tìm trong kho luật xưa vẫn không sao tìm thấy. Song theo nguyên tắc sở dĩ làm ra luật để phòng nhân và trừng phạt những tội ác, mà nói tội ác thì nguồn gốc không vượt ra ngoài 3 điều phạm tội «giết người, hại người và trộm» nói trên.

3 điều trên trở thành danh tiếng trên lịch sử phương Đông, lại còn một cớ đặc biệt là: trải qua mấy mươi năm bị vùi lấp dưới chánh thể chuyên chế tham khốc vô nhân đạo của Tần-thỉ-hoàng, nào đốt sách, chôn học trò, nào cấm gió thu gió ngôn cùng hai người nói chuyện v. v. Nhân dân khổ dưới cái đạo hình luật nghiêm khắc đó đã lâu, nay được Hán cao tổ công định ước chỉ 3 điều trên, còn bao nhiêu luật phiền phức của nhà Tần đều vứt bỏ cả. Đứng trước tình cảnh ấy, không khác gì hạn lâu được mưa, cơ lâu được cơm, nên nhân dân tỏ lòng hoan nghênh, hoan nghênh vì có đơn giản dễ hiểu, mà 3 điều ấy thành ra treo cái gương tội cho đời sau, mà tạo thành cái nền đơn giản cho dân phương Đông đối với môn luật.

Vậy xin kết luận: Luật pháp cần phải cùng đi với trình độ của nhân dân. Cái nền đơn giản thì chưa đang thy được những điều phiền phức mà tự mình khó hiểu.

Chuong-mai

TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

NHẬT QUYẾT CHIẾM CHO KỲ ĐƯỢC NAM-KINH

Hương-cảng, 1er-12 — Nhật có cái chủ định là chiếm Nam-kinh để lập một chánh phủ mới tự mình công nhận là một chính phủ chính thức của Tàu.

Thượng-hải, 1er-12 — Một đoàn quân Nhật đã tiến đến Tăn-dương, cách Nam kinh 70 cây số. Một đội khác đã chiếm cứ Lật dương, cách phía tây Nghĩa hưng 30 cây số.

Còn toán quân Nhật trốn về đường An hay hiệp đượng do Lang khê và Tuyên thành tiến lên Vu hồ.

70 VẠN QUÂN TÀU ĐÓNG GIỮ NAM KINH

Nam-kinh, 1-12. — Hiện các nhà đương cuộc quân sự Tàu đã triệu tập số tinh binh các tỉnh Tứ xuyên, Quảng đông, Quảng tây, Hồ nam, Hồ bắc, tất cả tới 70 vạn người để giữ Nam kinh. Lại cử Đường sinh trí làm Nam kinh vệ thủ tư lệnh.

QUÂN TÀU VẪN GIỮ ĐƯỢC GIANG-ÂM

Nam-kinh, 1-12 — Trấn giang âm quân Tàu vẫn giữ vững được; ngày hôm qua hai chiếc tàu binh Nhật đến đánh, quân Tàu ở trong pháo đài bắn ra, cả hai chiếc tàu đều bị đạn bị hỏng phải vội vàng bỏ chạy. Chiều hôm nay lại có 3 chiếc tàu binh Nhật đến đánh, cũng đều bị trúng đạn phát cháy, khói bốc lên nghi ngút, vội vàng bỏ đi.

TẠI BẮC CHIẾN TRƯỜNG QUÂN TÀU LUÔN MẤY HÔM LẤY LẠI ĐƯỢC 7 HUYỆN

Từ-châu, 1-12 — Quân Nhật ở bắc ngạn Hoàng hà, trừ ở gần Thước sơn, đặt trận địa súng trái phá để bắn sang quân Tàu ở mặt nam, còn bộ đội chủ lực đã rút lui về Bình nguyên. Vì quân sĩ binh lực Tàu ở tả dực Hà bắc luôn mấy hôm thu phục được 7 huyện, từ đường sắt trở về phía tây, từ sông đào trở về phía đông, những toán tàu quân Nhật đều đã dẹp quang. Quân Tàu lại tiến đánh Bình nguyên — Đức châu, nên quân Nhật ở dọc đường sắt không hoảng, đều vội rút lui cả. Về hữu dực quân Nhật và quân Tàu vẫn cách sông giữ nhau. Thanh Đại danh do quân Nhật chiếm cứ được nhưng bị quân Tàu vây bọc. Một đạo quân tinh nhuệ Tàu đã liên lạc được với quân Sơn đông, kế hoạch đánh úp tỉnh Sơn-đông của quân Nhật sẽ bị thất bại.

QUÂN MÃN CHÂU Ở THƯỢNG HẢI LÀM PHẢN

Thượng hải, 1-12 — Theo tin của người Tây, một đội quân Mãn châu canh giữ ở mặt tây Thượng hải, vừa mới làm phản, giết nhiều quan binh công binh Nhật, và kịch chiến với quân Nhật một hồi. Việc ấy quân Nhật đã dẹp được yên và sợ tin tức truyền ra, những đội quân Mãn châu khác bắt chước, nên giữ bí mật.

300 TRĂM MÁY NGA ĐÃ ĐẾN MỘT TRƯỜNG BAY BÍ MẬT CỦA TÀU

Thượng-hải, 1-12 — Một tờ báo Nhật đăng tin rằng chính phủ Nga xô viết vừa gởi thêm sang Trung quốc 300 máy bay nữa. Những máy bay nầy phần nhiều là hạng ném bom, sức bay rất lanh, có thể bay sang tàn phá Đông kinh; Hiện 300 máy bay ấy đã bay đến 1 trường bay bí mật của Tàu.

LẠI 1.000 MÁY BAY NGA VỪA BAY SANG ĐẾN LAN CHÂU

Tây-an, 2-12 — Chính phủ Nga xô viết đã bằng lòng gởi sang 2000 máy bay giúp Tàu để thêm lực lượng kháng Nhật, hiện đã có 1000 chiếc bay đến Lan châu là tỉnh lỵ Cam túc. Vừa tại Hán khẩu cũng có những máy bay kiểu tối tân bay lượng trên không, người ta nói đó cũng là máy bay của Nga giúp cả.

QUÂN ĐỘI TRUNG ƯƠNG BÂY GIỜ MỚI RA KHÁNG CHIẾN

Bá-linh, 2-12 — Trung hoa đương sửa soạn lập một đội quân mới. Quân đội Trung ương từ trước đến giờ chưa dự vào cuộc chiến tranh,

(Xem tiếp qua trang 4 cột 1)

Việc Hội đồng thành phố Hanoi

Mấy ông nghị ở Hội đồng nầy từ chức hiện quan Thống sứ đã giải tán Hội đồng và có giấy mời nhiều người vào ấy ban thành phố để làm việc cho hết khóa nầy, tựu trung có ông từ chối.

Còn bản dự án về sự tăng thuế và thêm thuế mới mà mấy ông Hội đồng Pháp chuẩn y, sang năm 1938 sẽ đem thi hành chăng?

VÌ LUẬT NHÀ ĐOAN QUÁ NGHIÊT

Dân làm muối ở Nam-định kéo nhau bỏ làng, bỏ nghề, đi xin!

Theo «*Việt báo*», gần đây dân làm muối thuộc huyện Hải hậu, tỉnh Nam định (Bắc kỳ), kéo nhau từng đoạn bỏ nghề để đi xin, nhứt là hai tổng Tân khai và Ninh mỹ. Nguyên nhân vì nhà Thương chính đặt ra lệ luật gắt gao quá, không theo nghề được nữa.

Họ nói rằng trong bốn năm nay, nhà Đoan chỉ cho họ làm muối mỗi năm có 6 tháng, nên trong mỗi năm họ phải vất vả sống trong 6 tháng đình nghiệp (từ tháng mười năm nay đến tháng 3 năm sau). Lại mỗi buổi chiều, lối 2 giờ là lúc muối sắp thành, thì nhà Đoan cho người đến giữ các ruộng muối mà làm như muối của riêng mình vậy. Muối có, thế là bắt khiêng về kho nhà Đoan để cân; cân xong, cứ mỗi tạ, nhà Đoan trả cho c$60, nhưng khi bán lại cho các nhà buôn thì nhà Đoan lại bán 3$70 một tạ! (hơn xấp sáu!)

Lạ nhất là bắt các chủ ruộng bán hết muối cho nhà Đoan, nếu ai giấu giếm một đám mang về nhà, nhà Đoan bắt được tối bị đánh đập. Mình làm ra của mà không được hưởng một chút! Ai muốn ăn muối phải đến nhà Đoan mua c$96 một thùng, mà lúc họ bán cho nhà Đoan chỉ c$15!

Tình cảnh dân làm muối thật đáng thảm thương.

Tại hội đồng Bảo hộ Bắc kỳ

Chuẩn y dự án cải cách thuế thân người Nam và người Pháp

Hội đồng Bảo hộ Bắc kỳ đã họp hôm 30 Nov. tại Hanoi, quan Thống sứ Châtel chủ tịch.

Trong Hội đồng nầy có việc chuẩn y bản dự án cải cách thuế thân của người Nam và người Pháp là quan trọng.

Kỳ Hội đồng Dân biểu Trung kỳ năm nay

(Tiếp theo)

Quan Giám đốc Y chánh — Ấy cũng là một chuyện ấy theo ngân sách.

Ông Quang Cơ — Xin cho các khán hộ cũ ra làm riêng ở các thôn quê.

Quan Giám đốc Y chánh — Nghề làm thuốc còn hoàn toàn tự do ở xứ Trung kỳ nầy.

Ông Hoàng chánh Đồng — Các khán hộ đi tìm thuốc ở các làng có thể ở lâu không?

Quan Giám đốc Y chánh — Vì làng thì nhiều mà khán hộ thì ít, ở 15 ngày là nhiều.

Ông Hoàng chánh Đồng — Xin cho khán hộ đặc biệt chuẩn ở các miền thường có bệnh sốt rét rừng.

Quan Giám đốc Y chánh — Được. Nhưng chúng tôi chỉ làm theo sức chúng tôi chớ không thể làm theo ý muốn của chúng tôi được.

Ông Nguyễn qui Hương — Về việc Y chánh, anh em đồng viện đã nói nhiều. Tôi thì muốn làm cái người nói ít nhất trong Viện nầy và tôi lấy làm vui mừng mà trông thấy nhiều ý kiến của tôi đã được nhiều bạn đồng viện đưa ra rồi. Nhưng tôi chỉ xin thêm một đều; cái đều mà tôi cho là nên phải nói vì nó có quan hệ đến thể thống của Viện ta, và cũng vì chưa ai nói đến. Khi hồi trả lời lại ông Cự về việc số tiền dùng về kinh tế xã hội, sao vẫn thấy dùng không hết, quan Y chánh Trung kỳ bảo muốn dùng hết số tiền ấy thì phải làm thỉnh cầu. Riêng phần tôi, tôi cho đó là một trường hợp không nên làm thỉnh cầu. Vẫn biết viện chúng ta chỉ còn một cái quyền độc nhứt mà không ai cướp được, là cái quyền làm thỉnh cầu. Nhưng thỉnh cầu là việc gì kia, chớ cái việc trên thì khác. Thỉnh cầu chẳn gì nếu trong khi chưa dùng hết số tiền dự trù mua thuốc mà trong dân gian vẫn có đã thuốc kia, cái nầy vì cái cớ không chịu dùng hết số tiền mua thuốc thành thử trong dân gian thiếu thuốc dùng, thì tự nhiên nhà nước có cái bổn phận dùng cho hết món tiền dự trù, chớ còn bảo chúng tôi thỉnh cầu gì nữa?

Quan Giám đốc Y chánh — Ý tôi muốn nói các ngài nên thỉnh cầu đừng đem số tiền dự trù về việc y tế trong ngân sách hàng tỉnh mà dùng vào việc khác.

Ông Nghị trưởng — Theo lời quan Thượng Lại nói khi hồi, thì không được ở đó kỳ hội đồng ra, vậy thì việc định bỏ bớt đi khoản trong chương trình thế nào?

Ông Ngô Đạm — Xin đài bạn, nếu nhà nước không cho phụ cấp thì chúng ta cũng cứ nhóm.

Quan Thượng Lại — Cũng không được vì Hội đồng kinh tế người Pháp sắp nhóm. Nếu qui viện ưng rộng thì giờ thì làm đêm.

Ông Hoàng đức Trạch — Theo như trong Dụ thì chúng tôi được quyền xin thêm hạn.

Quan Thượng Lại — Chính phủ lại có quyền cho hay không cho.

Ông Phan Thành — Vậy họp đêm. Nếu họp đêm mà nói cũng không hết, còn lại vấn đề gì thì bỏ sót đừng nói qua loà.

Quan Thượng Lại — Năm nay làm việc có hơi kém hơn mọi năm.

Ông Phan Thành — Nói hơi hơn mới đúng.

Quan Thượng Lại — Làm đêm hay bỏ tài thôi.

Lâm chánh

Chiều ngày 8, hội đồng xét về việc Kiểm lâm

Ông Lưu Ái — Xin cho dân được làm cây cối trong cở rừng trung đã 30 năm nay trong thôn Châm.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Việc ấy thuộc quyền các quan tỉnh, sở lâm với quan công sứ.

Ông Lê khắc Đôn — Nên để cho dân được dùng những cây nhỏ, những cây chọc trong nói, chỉ giữ những cây to thôi

Quan Giám đốc Lâm chánh — Dân nghèo có thể lượm cỏi khô trong rừng về chụm cớ không được đem bán, bán thì phải chịu thuế.

Ông Lê khắc Đôn — Đã chịu số giấy phép đến cây (permis de coupe) mà còn phải nộp thuế ba đồng nữa, thì nặng quá!

Quan Giám đốc Lâm chánh — Sở kiểm lâm chỉ biết tiền giấy phép đến cây chớ không biết thuế ra làng.

(Xem qua trang 3 cột 3)

https://tieulun.hopto.org

Vì cái lầm « tàng trữ sách cấm »

QUẢNG - NGÃI. – Ở hương thôn, gần mấy năm lại đây, thường xảy ra cái nạn tàng trữ sách báo cấm, có nhiều người bị lụy ; trừ ra số người hiểu biết, mà cố ý phạm tội đã đành, phần đông vì ở thôn quê, có tánh ham học, thấy có sách gì mới thì đón mua mà xem, đâu là sách ấy đã có nghị định cấm tàng trữ và lưu hành, vì lý hương chuyền sức cái nghị định cấm ấy không chu đáo ; thành có người lầm phải tù tội, như cái « án » của Bài-ngọc-Kịch ở làng Thạch Trụ, phủ Mộ đức, nhơn xin mở lớp học gia đình, mà xảy ra cái lầm tàng trữ sách cấm. Theo lời y thuật như dưới :

« Tôi (Bài-ngọc-Kịch) trước đây có đến trình quan Huấn-đạo Mộ-đức xin mở lớp dạy gia đình, quan dạy làm giấy phép, như : « Déclaration, Certificat de bonne vie et mœurs, » v. v đều có đã chữ ký của lý trưởng và quan Công sứ chứng nhận. Khi đem trình giấy ấy với quan phủ Mộ đức thì ngài nói : « Mầy còn đương kiện với cựu chánh tổng Huỳnh Thông, nên không cho... » Cha xin đã ba bốn lần, mà ngài vẫn một mực, không cho.

« Sự nghề hè năm nay, tôi có chỉ vẽ cho trẻ con em mấy đứa hương chức và bà con trong xóm, học tại nhà tôi, từ ngày 18 tháng 5 ta (18-6-37), đến ngày 27 tháng 8 ta (1-10-37), thì có quan Huấn đạo đến khám xốc lấy sách tôi để trên bàn, trong có 5 quyển, là :

1) Anh ở G de và Liên bang Sô viết.
2) Cộng sản là cái gì ?
3) Thanh niên của tương lai
4) Dân chúng Đông Dương sẽ nói gì với phái bộ điều tra ?
5) Xã hội chủ nghĩa chống Phát xít chủ nghĩa.

Năm quyển sách trên, giao cho lý trưởng Thạch-Trụ, để bên sau giải tới và sách ấy đến phủ. Quan phủ sức khai, tôi, cứ thiệt khai rằng : « Nghị định cấm sách, vì lý trưởng không rao truyền yết thị nên tôi không hiểu thế nào là sách cấm, xin quan xét tha cho. »

« Ngày 4 tháng 10 ta (6 11-37) lý hương làng Thạch Trụ mới viết yết thị cấm quyển sách Cộng sản là cái gì ? » đem dán tại cột đình chợ Thạch Trụ, chữ còn mới tinh, mà lại để ngày 1er tháng 6 ta (8 7-37) Tôi thấy vậy có đến phủ cáo, lại bị quan đánh cho 6, 7 roi, bắt đóng dĩ tôi phải có đơn kêu lên quan Công sứ xin xét.

« Theo cái liste của Quan phủ thì trong 5 quyển sách trên, có 2 quyển phạm cấm, là : « Xã hội chủ nghĩa chống Phát xít chủ nghĩa » (phụ trương của Hà thành thời báo) và « Cộng sản là cái gì ? ». Vừa rồi quan phủ tuyên án kết án 10 tháng tù, thật là oan quá ! Tôi ở thôn quê không thấy được nghị định cấm, lý hương lại không truyền báo cho biết, chớ không phải là cố ý phạm... »

Theo lời Bài-ngọc-Kịch thuật, thì sự phạm tội ấy là vì không biết sách cấm, mà phạm lầm, y vẫn nhận tội mà tự bồi, tưởng quan trên cũng nên lấy lượng khoan hồng mà dung tha cho y mới phạm lần đầu.

L. B KH.

Lời cảm tạ

Chúng tôi lấy làm đau đớn tin chàng quí Ông quí Bà hay

Phu quân, anh chúng tôi :

Ông THÁI-QUANG-KHIẾT

Báo-chí ở QUINHƠN

Đã tạ thế ngày 15 November tại làng Khuông-Phò (Huế).

Lễ an táng đã cử hành ngày 28 November.

Quí Ông quí Bà đã nghĩ tình đến thăm, hoặc phúng điếu, hoặc viết thư chia buồn, trong lúc bối rối có điều gì sơ suất, xin lượng thứ, chúng tôi rất cảm ơn.

Madame Veuve THÁI-QUANG-KHIẾT
và gia quyến kính tạ

TƯ-TƯỞNG BẠN TRẺ

CHÚNG TA NÊN CHỮA

Cái tánh phù-hiêu

Giữa triều lưu tư tưởng thế giới tràn khắp ngày nay, nó không chửa gì mà không vồ mạnh vào đầu óc thanh niên chúng ta. Trong con đường tối thui, một ngọn đèn nhấp nhoáng đàng xa, ta đi về ngả nào ? Ta chửa ngả nào ? Cái óc non của ta khó đoán định thay ! vì đó phải vấp ngã. Mà nguyên nhân vì đâu ? Vì tay ta thiếu cây đèn pile, thiếu cái đuốc để phá tan màng đen tối. đó. Cái đèn pile, cái đuốc ấy tức là lịch duyệt và kinh nghiệm của ta. Hai món nầy thật ta còn hèm quá.

Không nói toàn thể, trong bọn chúng ta có lắm người gặp việc gì đã không đủ trí phán đoán, mà không suy xét, thấy người ta ưa nhan đi một đàng rập ràng thích mắt, họ bỏ mình trơ trọi, mặc dầu mình phải, thế là sinh buồn, rồi nhắm mắt đuổi theo.

Đừng nói gì các việc có ý nghĩa, chỉ nói một sự ăn mặc : thấy kẻ nầy «mốt» nầy, người kia «mốt» nọ, mình trong thân chỉ bộ đồ lài xài, bị người ta chế nhạo, thế là không đủ can đảm và lý lẽ đưa ra, rồi cũng hùa theo chúng, để mua một tiếng « văn minh » rỗng tuếch ! Hàng óc cạn trí non vồ tay reo hò, đương tự đắc !

Trong mục « Bầy chiên của Panurge » (Les moutons de Panurge) (1), ở quyển « Tuổi trẻ » (JEUNESSE) của ông C. Wagner, đã nói cái tệ phù hiêu của tuổi trẻ, có một đoạn bọn thanh niên ta xem không phải vô ích.

Tác giả cho rằng cái tính phù hiêu của đa số bọn tuổi trẻ, không đợi chuyện lớn mới là phù hiêu, đến chuyện vặt vạnh như đội cái mũ, mặc cái áo cũng phù hiêu cả, không biết tự chủ lấy mình.

Đại ý ông nói : « ... Cái tánh rụt rè sợ khác chúng đã thấy nơi việc ăn mặc rồi. Không có ai theo cái « mốt » một cách hùa như bọn thiếu niên. Với họ, phải cái nón như nhau, phải cái giày cà-vạt như nhau, phải áo quần cắt kiểu như nhau v. v... Tỉ dụ cho nên người ta có cái cảm giác nhận đó là các vật giả, khi thấy một số đông người cái gì cũng như nhau cả. Kia cái kính một mặt, cái can, các bộ điệu nầy khác cũng kiểu ăn nói, đều tỏ ra là kẻ phù hiêu.

« ... Những tập - khí trạo lộn với cách ăn mặc, nhân đó các tư tưởng nối gót chạy theo. Lần lần đến sinh ra một cái hố càng ngày càng khoét sâu, kẻ nầy tiếp tục kẻ kia, vô số người ùa tới đó. Tức thành một cái phạm vi tư tưởng đơn-lệ (un monôme dans le domaine de la pensée).

«Ấy rồi cái đời sống từng bầy (vie en troupeau) xem ra thích hợp với họ. Nếu ta bắt họ ra khỏi vòng đó, không khác nào bắt cá bỏ trên khô, bắt gà bỏ xuống nước, rõ ràng họ mất cả tri phán đoán. Họ chỉ chăm vào những đều thấy biết trong vòng họ ăn chung ở lộn đó thôi. Đó phải nhận là đều tối quan hệ về tương lai vậy... ».

Nói cách phù hiêu như thế, rồi tác giả lại bày vẻ cho chúng ta — bọn thanh niên — phải có nào tự lập và cương quyết, đừng chịu cho một ai sai khiến quàng xiêng :

« ... Muốn vượt ra ngoài phạm vi tục lệ đó, phải có can đảm cho lắm mới được. Muốn cho tâm tri được chân chính và tách riêng con đường kia để nhắm lấy một con đường mới mà đi, lại lắt cần phải có can đảm hơn nữa... ».

Xem lời ông C. Wagner, bọn thanh niên chúng ta đáng ngẫm nghĩ thay !

TRI-NHÂN
(Người thanh niên)

(1) Chuyện « Bầy chiên của Panurge » nầy ở trong truyện của Rabelais : nguyên Panurge đi tàu thấy chàng người bán chiên là Dindenaud ; hai người vì sao lại sinh ra cái lộn gắt. Panurge bị lăng nhục, tức quá, nhưng cứ dã bộ ăn tròn, mua của « người địch » mình một con chiên, vứt xuống biển. Con vật nầy ja kêu làm cho cả bầy chiên ha nhau nhảy xuống biển cả ; đến Dindenaud cũng bị một con chiên mà y cố sức giữ lại, lôi theo xuống biển. Bây giờ Panurge ở trên thuyền lấy cây chèo ngăn không cho Dindenaud lên.

Bởi đó, thấy kẻ phù hiêu vô ý thức người ta thường nói là « bầy chiên của Panurge ».

Sách giạy làm
« 40 nghề ít vốn »
bằng quốc-ngữ

Ai làm lấy cũng được vì phần nhiều bằng nội hóa, do các tay du học chuyên môn viết ra. Dạy làm đủ các thứ xà-bông (savon) xi-đạt (cirages), phấn, thuốc nhuộm khăn, đánh răng, đánh kim khí, đánh lông, Các thứ kem, sáp bôi, dầu thơm (essence), nước hoa, trà ướp huê, hương, trầm. Các thứ sơ đánh gỗ (dùng nước lả thay essence, sơ gần thơ, ve, lọ, làm điêm (quẹt), làm vernis, mát-tích, các thứ mực viết, mực Tàu, mực in. Mạ các thứ không phải dùng điện như : Antimoine, bạch kim, đồng, kẽm, kền, thiếc, vàng, bạc. Thật là sách có giá trị, dày 500 trang. Giá 2p00 gởi thơ mua thêm cước 0p25, *etc rembsi là 2p40. phải gởi 0p25 tem thơ trước* thơ, mandat đề cho nhà xuất bản như vầy :

Nhật-Nam Thư-quán
102 Hàng Gai Hanoi

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Dịch heo !

Mấy tuần gần đây, ở thành phố nghe đã có dịch heo. Heo bị dịch ấy, sự ăn có hề mua về làm thịt liệu để bán giá rẻ. Nhà đương cuộc nên lưu ý X.

THỪA - THIÊN

Có phải thật điên không ?

Người ta nói tên thợ Chính ở làng Mỹ-xuyên, huyện Phong-điền, có bệnh điên, thật giả không biết.

Đã ba bốn năm nay, tên ấy đi cùng làng nầy qua làng khác, làm nghề xin ăn. Mà hỏi thật, người mạnh bao chớ không đau gì, nó đến nhà ai cứ làm bộ điên, xin đồ cho kỳ được, ai thấy nó làm bộ điên và hay làm liều, nên không ai đá động tới nó, nó quen tánh, cứ hằng ngày làm trò ấy luôn. Nó lại đi đến đình, chùa, lăng, miếu của các làng và của tư, đánh phá và gỡ các đồ, khi đem đi bán, khi ném xuống sông. Vừa rồi nó đến xin làng Mỹ-chánh, đi ngang đình làng, nó ghé vào gởi tất cả các đồ lấy, quý ở đình mà đem đi mất.

Như thật điên thì làng và thân nhân phải phòng giữ thế nào, hoặc đem đi nhà thương, chớ thả đi thế sao ?

VINH

Thuế môn bài sang năm sẽ tăng sao ?

Trong khoảng mấy ngày cuối tháng Novembre sang tháng Décembre, sở Đốc lý có đặc hội đồng đi khám môn bài, các nhà buôn bán làm ăn đều than phiền. Thuế môn bài hiện thời đã nặng, nên sang năm tăng thuế thêm thì rất khó nổi làm ăn, nhiều nhà sẽ phải đóng cửa.

Lời ta thán như thế, mấy ông hội đồng thành phố có vì phận sự, ngó đến tình cảnh của hạng dân mà mình đã thay mặt, yên lòng thế nào không ?

Dân nguyện

Cuộc tập trận

Trong cuộc tập trận ngày 10 đến ngày 18 Décembre, các võ quan người Pháp cũng phải dùng thông ngôn ta để giao thiệp với dân quê. Hồn viên phán sự làm tại tòa Sứ Vinh đã tình nguyện làm thông ngôn cho các qui quan.

Cuộc tập trận nầy khoản chi phí một gô bạc lớn (100.000). Thực ăn, chưa kể sá heo, chỉ một mình thịt bò mỗi ngày cũng có đến 40 con để cung cấp cho trận đánh giả dối nầy. P. V

Cuộc chợ phiên giúp trẻ con và người già

Sau khi nhà Cercle tỏa ở Vinh đã hoàn thành, các cuộc chơi trong thành phố phường tự họp tại đấy. Ngày đình chiến 11/11 vừa rồi, ở đấy cũng dọn các trò chơi như đốt đèn hoa, chấm đèn thờ ông và có một trò chơi, mà dư luận cho làm trái mùa là có mở mấy sòng tôm điếm. Cuộc nầy kéo dài mấy ngày, mới họ mãn mấy hôm, thì đã soạn sửa cuộc chợ phiên để lấy tiền giúp trẻ con và người già nghèo khổ. P V.

Sau vụ kiện quan Đốc ăn tiền học trò, bà Nguyễn - thị - Thi bị án !

Về việc học trò và bà Nguyễn-thị-Thi kiện viên hiệu trưởng trường Anh-sơn về sự hối lộ trong việc tuyển học trò lớp, T. D sẽ đăng.

Sau việc điều tra của nhà chuyên trách, nghe nói bà Thi không đủ chứng cớ, nên đã bị tòa án Sơ-cấp làm án thục ngân 3 tháng. Chưa rõ tòa đệ nhị cấp có y không. P. V.

QUẢNG - TRỊ

Sản của người ta trồng, sao không cho bới ?

Ở gare Mỹ-chánh, những khoảnh đất gần xung quanh gare, thầy chef gare trước

(Tiếp qua trang 4 cột 3)

Đối với cuộc A-đông...

(Tiếp theo trang 1)

bên phái bảo thủ như Anh, Pháp, Mỹ, Nga, không liên kết nhau ban cho phái xâm lược một bài học đau đớn có thực sự, thì cái trò «hội nghị Quốc liên», «hội nghị 9 nước», chỉ giúp thêm cái dả tâm của phái địch, rút cục chả động đến một mảy lông !

Vậy có thể đoán rằng : hiện cuộc Viễn đông mà Trung hoa hẳn thuộc dưới quyền thống trị của người Nhật, trong lúc đầu tiên, hoặc giả các nước Âu Mỹ cũng xỉa tay vào mà dứt được một vài miếng ngon, nhưng có thể cũng là tạm thời thôi ; đến cái ngày mà 70 triệu dân Phù tang tràn sang nước Tàu, để người Tau vào nách rồi, chiếm cả các cơ quan cốt yếu, nảy chồi mọc mộng, gốc sâu rễ bền thì quyền lợi Âu Mỹ ở Tàu cũng như cái tình thế «người ngáy bên giường nằm», tất nhiên nhà chủ không để yên. Nói cho rõ hơn là gần trăm năm nay, Âu Mỹ chiếm phần quân thế và ưu đãi ở Trung hoa là nhờ nhà chủ hèn. nếu thay chủ khác mà gặp bác chủ mạnh, thì quyền lợi kia thế nào mà giữ vững được ?

Người Âu Mỹ thường có con mắt tiên kiến, trước 40 năm đã có người nói đến cái họa «giống vàng» (Péril jaune) — xin đừng lo đến dân Việt nam — vậy mà ngày nay đối với cuộc Trung Nhật chiến tranh, lại điềm nhiên làm khách bàng quan, rõ là một đều khó hiểu !

Tuy vậy, Trung hoa ngày nay liều chết mà kháng chiến với Nhật, chính vì đã bị bức đến cái chỗ «không bước lui được», vì không bước lui được mà phải rấn tới, toan quốc có vẻ nhứt trí, mất hẳn cái trạng thái «một nắm cát rời» như trước ; dầu thất bại mà cái vinh dự quốc dân nâng cao lên nhiều ; nếu Nhật mà bức cho liệt cường đến cái bước «không chỗ lui» thì trận đại chiến thứ 2, e không đường nào tránh khỏi.

Một đều mà chúng ta đáng ghê cho dân Phù tang không chỉ về mặt võ lực, mà đến cách kiến thiết mau chóng : Mãn châu mới chiếm độ 4, 5 năm mà nay đã kinh dinh cả các phương diện đã vững chắc, Bắc bình, Thiên tân, mới chinh phục chưn ướt chưn ráo, mà nay đã lập ban thống trị, trường học đã có sách học chữ Nhật ban cấp, nhà buôn đã mở cửa. Hiện đã tổ chức một công nghiệp công ty ba mươi vạn vạn đồng để khai thác phú nguyên miền Đông bắc. Thượng hải mới chiếm hôm qua, bữa nay đã bắt đầu sắp đặt cách thống trị. đã có tờ yết rao cho dân Tàu qui thuận. Cái cách cướp đất nước người và dụ dỗ người, thủ đoạn thâm hiểm làm sao !

Ở đời cạnh tranh kịch liệt nầy mà vô phúc làm dân tộc nước hèn, ngồi mộng tưởng nhân đạo đâu trên trời xanh, trông cuộc Trung Nhật chiến tranh mà dựt mình. Nhưng lớp tuồng thiên diễn cứ diễn mãi biết sao ?

KHÁCH-QUAN

SIROP PULMO

TRỊ CÁC CHỨNG HO NGƯỜI LỚN HO CÚM, HO SUYỄN, HO GIÓ, HO TỪNG CƠN, ĐAU CUỐNG HỌNG, ĐAU ỐNG PHỔI, MỎI HO HOẶC LÂU NĂM

Nhà bào chế
PHARMACIE DE HUE
63 RUE PAUL BERT,
VÀ CÁC HIỆU THUỐC TÂY

PHARMACIE
PHAM DOAN DIEM
TOURANE

QUYỀN PHÓNG-SỰ

TÚP LỀU NÁT

Một tiếng kêu cứu của dân quê!!!
Một lối văn bình dân về các cảnh đau đớn. khổ nào của bình dân giá. . . . . 0$28

Các bạn nếu không thấy bán ở thư quán, xin gởi 0$27 tem cho :

Nguyễn - đông - Chi

Mộng-Thương Thư-Trai
Làng Đông-Thượng
Poste TRẢO-NHA
HÀ - TỊNH

thời sẽ gởi đến nhà.

LÀO = TỪ' ĐỜ'I NAY

Người ta sống ở đời cũng tỷ như loài thảo - mộc.
Thảo - mộc thiếu nước thảo - mộc khô, người năng đau ốm còn trông gì sống lâu.
Muốn trong mình mạnh mẽ, sống lâu thêm tuổi ; hãy dùng ngay thuốc rượu bổ ;

TRƯỜNG SANH DƯỢC TỬU : SỐ 54 Thuốc rượu bổ

Thuốc rượu bổ nầy tánh chất hòa bình, đại bổ khí huyết, kiện tỳ dưỡng vị.

Chủ trị : Sĩ nông công thương, hao tổn tinh thần, khí huyết lưỡng suy, bần thần mệt nhọc, tay chân nhức mỏi. Người tuổi cao tác lớn, âm dương khuy tổn, ít ăn ít ngủ. Đàn bà kinh nguyệt không đều, đau bụng nhức đầu. Người trung niên, thiếu niên lao tâm lao lực, tửu sắc quá độ, hao kém tinh thần, hình vóc tiều tụy, trường phục thuốc rượu nầy các bịnh đều hết. Tinh thần sáng suốt.

Người không bịnh dùng thuốc rượu nầy trở nên mạnh mẽ. Tinh thần tráng kiện.

PHONG THẤP DƯỢC TỬU : SỐ 53 Thuốc rượu nhức mỏi tê bại xụi

Thuốc rượu nầy chủ trị các chứng phong thấp, thử thấp Nhức mỏi tê bại xụi, tê bại nửa mình, hoặc bên tả bên hữu (bán thân bất toại) tay chân bại, hình khô nhục thoát đầu gối lớn ống chân nhỏ tục gọi « Hạt tất phong » hay đau đầu vai », nhức mỏi trong gân cốt (bạch hổ lịch huyết phong), tê bại cùng mình, tiểu tiện hậu bại, sáng hậu bại huyết dùng thuốc nầy đuổi phong trừ thấp bồi bổ sức lực. Tóm tắc lại thuốc rượu nầy trị 36 chứng phong rất hiệu nghiệm. — Giá chai litre 1$50 Chai lớn 1$00. Chai nhỏ 0$50. Khắp các tiểu đại lý đều có bán :

NHA THUOC **VÕ-VĂN-VÂN** THUDAUMOT

Chi cuộc : *87 Rue Paul Bert* HUẾ — TOURANE — QUINHƠN — SAIGON — HANOI — HAIPHONG

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHỈ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180.000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MIÊN, BẮC-KỲ, TRUNG-KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thời bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy :

8 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 5 ' 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy :

1 số trúng		4.000$	4.000$
2	»	1.000.	2.000.
60	»	100.	6.000.
350	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36.000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ
Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý : BỘ NAM-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ CAO-MIÊN từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ BẮC-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible] — BỘ AI-LAO từ số [illegible] đến số [illegible] và từ số [illegible] đến số [illegible]

https://tieulun.hopto.org

Thuốc LÊ - HUY - PHÁCH

Danh tiếng đệ nhất ở xứ này!!

LÊ HUY-PHÁCH là một nhà thuốc có thực học — đã làm được nhiều cuốn sách có giá trị... Quyển Nam-Nữ-Bảo-Toàn, nói về các chứng bệnh của Nam Nữ thanh-niên, đã được Hàn-Lâm Viện bên Pháp (Academie des Sciences de Paris) công nhận, và các báo chí Tây Nam khen tặng... Sách đã in lần thứ hai, giá bán 0$60 (0$80 cả cước). Gửi ngân-phiếu hoặc giao ngân 0$95.

BẢO VỆ GIA ĐÌNH : *Một bộ sách soạn rất công phu, nói rõ hết thảy các chứng bệnh của người lớn trẻ con : các bệnh thông thường, các bệnh thuộc về sự sinh dục của đàn ông, đàn bà, các bệnh cam sài của trẻ con, các bệnh phong tình cùng các biến chứng, các bệnh ho, sốt, suyễn, lao... các bệnh ở mặt... Bỏ xin tại các đại lý hoặc gửi 0$05 tem về nhà thuốc.*

LƯỜNG NGHI BỔ THẬN

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận hư sinh nhiều chứng : đau lưng, vàng da, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, tuần thể đau ê ẩm, tiểu tiện trong đục bất thường, tinh khí ít mà loãng... hoặc sinh ra mộng tinh : mơ ngủ thấy đàn bà, tinh khí công xuất, di tinh : khi cường dương tinh khí không kiên mà tiết ra, hoạt tinh : khi giao hợp tinh khí ra mau quá... Những người tinh khí lạnh, tinh khí nóng, những người khi giao hợp tinh khí ra không mạnh, những người gần đàn bà mà dương không cường, những người sau khi khỏi bệnh phong tình thấy đau lưng, rụng tóc, chảy nước mắt, qui đầu nứt, tiểu tiện vàng có ít vần... đều là vì Thận-khí suy nhược... uống thuốc LƯỜNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY PHÁCH khỏi hẳn các bệnh ở Thận.

Giá... 1$00 một hộp.

Thuốc này hiệu nghiệm lắm ! Đã giúp được hàng vạn vạn người khỏi các bệnh nguy hiểm ở Thận. Thực là một thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này !

BẤT ĐIỀU KINH

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay 2, 3 lần trong một tháng, sắc huyết tím nhớt... tức là huyết hèm mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều con sinh nhiều bệnh : vàng da, ù tai, hoa mắt, đau lưng, ăn ngủ kém, đại tiểu tiện bất điều hòa...

ĐIỀU KINH CHUNG NGỌC số 80 giá 1$50 : Riêng dùng trị bệnh bất điều cho các bà có chồng rồi. Dùng thuốc này kinh nguyệt điều hòa, lại mau có thai nghén. Có thể nói là một thứ thuốc « giống con » rất tốt.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00 : Các cô chưa chồng, kinh nguyệt bất điều, dùng thuốc này khỏi ngay, tăng thêm sức khỏe, da thắm thịt, mọi điều như ý

LE-HUY-PHACH

HANOI — TONKIN

CÁC NHÀ ĐẠI LÝ TẠI TRUNG-KỲ. — THANH HÓA: Maison Thái Lai 8 grand' Rue. VINH : Sinh Huy dược điếm 59 rue de la Gare HUẾ: Maison Vân Hòa 29 rue Paul Bert. QUI NHƠN: M. Trần văn Thông Av. Khải định. NHATRANG: Nguyễn Đình Tự place Taillear tonkinois. HÀ TĨNH : Maison Bảo yên 114 rue Lacien Lemaire TUY HÒA : Ng. Đào-Thiệu, Librairie Thanh tâm. QUẢNGNGÃI : Maison Lợi-Hưng, Route Coloniale PHAN RANG: Bazar Tô-ngọc 15, rue maréchal Joffre PHANRI: Maison Ích công thương cục DALAT Nam Hưng dược phòng en face du marché. FAIFOO : Maison Châu-Liêu, 223 rue Pont Japonnais. PLEIKU: Thái quang Khánh. TOURANE : M. Phan Lương 4 rue Đông khánh. BJRIENS : Bửu tập. . . .

Các Ngài hãy còn bận áo dài theo kiểu Nam ta, nên nhớ đến **XUYẾN SAIGON** so sánh Xuyến Saigon thời được bền chặt hơn các thứ hàng khác, và lại Xuyến Saigon sắc đen không phai lạt, giặc lâu nước đen trông càng rất đẹp, chính Xuyến Saigon thứ đặc biệt tốt nhứt có bán tại hiệu:

THUẬN-LONG

137 *đường Paul-Bert* HUẾ

Hiệu **THUẬN-LONG** mới về **SATIN** và **ĐOẠN** tuyết tốt để bán về mùa đông rất thích hợp.

Kỳ Hội đồng Dân-biểu Trung-kỳ năm nay

(Tiếp theo trang nhất)

Ông Lê khắc Bân — Nhiều người đi lượm cải khô về chụm mà bị bắt, bị phạt.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Không có lẽ... Nếu có chứng cớ vững vàng thì trình với quan chánh kiểm lâm trong tỉnh.

Ông Lê viết Lợi — Rừng cháy mà bắt xả sở tại bồi thường là bắt oan. Xin tìm cho ra người đốt mà phạt.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Nếu tìm không ra người đốt, thì các người có chức trách trong làng phải chịu trách nhiệm.

Ông Lê viết Lợi — Theo thể lệ kiểm lâm, lánh thuế 10% giá gỗ, nhưng có thứ gỗ đánh đến 30%, 40%, nặng quá.

Quan Giám-đốc Lâm chánh — Không đúng.

Ông Lê viết Lợi — Gỗ « ca ôi » giá bán chỉ 12$ mà đánh thuế đến 4$.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Giá gỗ lên cao, thì thuế cũng lên cao.

Ông Bồ Phiên — Dân thôn quê thường ăn nhờ cải bồi ở rừng thấp, thế mà có kiếm được chút ít gì thì bị bắt đánh thuế, cay nghiệt quá. Xin có cấm thì cấm rừng cao thôi.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Không ai được bắt thuế như vậy. Nếu bắt thì cứ trình với quan chánh kiểm lâm trong tỉnh.

Ông Bồ Phiên — Cái hai đó chung cho cả xứ Trung kỳ chứ không phải riêng một tỉnh nào.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Cứ việc kêu.

Ông Bồ Phiên — Đốt tranh phải xin phép, không thì bị phạt, lệ ấy cũng khắc quá.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Tỉ cũng điều lệ, phải xin phép.

Ông Bồ Phiên — Đốt người ta trong rồi thì người ta muốn làm gì thì làm chứ ?

Quan Giám đốc Lâm chánh — Rẫy cháy lan ra rừng núi mới sao ?

Ông Bồ Phiên — Khi nào cháy lan, thì người ta chịu tội.

Ông Đặng cao Đệ — Làm ruộng phải cấp cấp ; cấp cấp thì phải dùng cây trong rừng. Xin chiếu theo lệ làm định, chứ mà tha thuế thì cây dùng cấp cấp.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Trong điều lệ có nhiều khoản không định, nhưng cho phép. Khoản đốn cây cấp cấp ấy là một. Cứ làm đơn xin với quan tỉnh.

Ông Trương hoàng Kỳ — Xin cho biết giới hạn được dùng cết khô.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Đó là cho cải chết để mà dùng, chứ nếu chặt từng xe bò về bán thì bị phạt.

Ông Trương hoàng Kỳ — Bán một xe cải trên dưới vài đồng bạc mà phải chịu thuế đến 0$40, không có lợi gì cả.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Không lợi thì đừng buôn, ai có bắt buộc.

Ông Quang Cự — Các làng xa núi có được đốt lấy cải không ?

Quan Giám đốc Lâm chánh — Không, chỉ các làng gần núi đó thôi.

Ông Quang Cự — Cây « mùn » để vào hạng nào ?

Quan Giám đốc Lâm chánh — Có hai thứ « mun » và « mùn », không nên lầm.

Ông Quang Cự — « Mùn » là thứ gỗ tạp, người Nam chỉ dùng làm chuồng heo chuồng bò. Năm 1924 có nghị định để cây « mùn » vào hạng tư, phải lầm. Thế mà từ năm 1930 trở đi, nhà nước lại để vào hạng nhứt. Có lẽ các quan người Pháp lầm cây « mùn » lầm cây « mun » (ébène) chăng ? Năm người chúng tôi đã nói với quan Giám đốc Lâm chánh một lần rồi, thế mà vẫn chưa thấy sửa lại. Một chuyện như vậy mà không chịu sửa để lầm mãi là nghĩa làm sao ?

Quan Giám đốc Lâm chánh — Có chứng cớ không ?

Ông Quang Cự — Có, hiện ở Tourane, người ta đốn mùn bỏ trên núi rất nhiều.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Chắc là không lầm. Nhưng các ngài cứ điều tra cho kỹ lưỡng rồi trình lên chính phủ xét lại.

Ông Quang Cự — Sở Kiểm lâm có cái bổn phận phải điều tra mà sửa đổi lại cho nông binh, chứ chúng tôi chỉ tỏ bày sự cai lầm là đủ rồi.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Cái đó có phòng thí nghiệm phân chất, chứ sở Kiểm lâm không biết.

Quan Thượng Lợi — Nghị cứ lầm tờ thỉnh cầu.

Ông Quang Cự — Lại còn lầm lộn « trăm » với « giấc » nữa ; « trăm » đánh thuế 0$30 một kilo cho cho là được, chứ « giấc » mà cũng đánh thuế 0$30 thì nặng quá, xin sửa lại theo lệ 10%

Quan Giám đốc Lâm chánh — Nghị cứ lầm tờ thỉnh cầu đi.

Ông Phan văn Giáo — Chính phủ trả lời với viện như nước chảy lá môn một thứ.

Ông Đặng văn Bình — Xin định thể lệ kiểm lâm ra quốc văn rồi phân phát hoặc bán cho dân để phòng sự lạm quyền của kẻ thừa hành.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Đã có định rồi.

Ông Đặng văn Bình — Không chưa phát cho các làng.

Ông Phan lý Ngư — Sở kiểm lâm lập ra thì nên đánh thuế chớ không lầm lợi gì cả.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Việc kiểm lâm không thể có thể lợi gấp được ; có khi 10, 20 năm mới có lợi.

Ông Phan lý Ngư — Sở Kiểm lâm đặt ra để giữ rừng núi thế mà lại bắt tiền lý giữ, làm lợi đến họ, nếu cứ làm như vậy mới thì xin sửa hai chữ kiểm lâm.

Quan Giám đốc Lâm chánh — Dân phải góp sức để giữ của cải của họ chớ lại !

Ông Phan lý Ngư — Chúng tôi đã trả thuế cho sở Kiểm lâm giữ rừng mà chúng tôi còn phải giữ rừng nữa hay sao ?

Quan Giám đốc Lâm chánh — Cứ để yên, đừng phải phách là được. Và cái đó không phải sở Kiểm định, mà tự các quan hành chánh định.

Ông Phạm văn Quảng — Chúng tôi xin hỏi quan Đại diện Nam triều, những người trong cơ quan vệ lâm sở đặt ra sau mai có được ăn lương không ?

Quan Đại diện bộ Kinh tế — Cái đó thì quan Sứ, quan Tỉnh, có lẽ được khỏi tư ích.

Ông Phạm văn Quảng — Tôi muốn biết chỗ đó là vì tôi xem cơ quan ấy hình như dư, và tôi sợ sở lâm lụy dân, bắt dân lánh lấy một cái trách nhiệm nặng nề mà không cho họ hưởng chút quyền lợi gì hết thật là vô lý !

Quan Đại diện Bảo hộ — Bảo hộ rừng núi là cái bổn phận của nhân dân. Vì rừng núi là tài nguyên của nhân dân : lý như làm ruộng cần phải có nước mà có rừng rú mới giữ được nước. Sở Kiểm lâm không đủ người giúp việc, nên phải thương thuyết với bộ Kinh tế mà đặt ra cơ quan vệ lâm ấy.

Ông Phạm văn Quảng — Trách nhiệm và quyền lợi phải đi cặp kè nhau luôn. Bắt người ta chịu trách nhiệm mà không cho người ta hưởng quyền lợi gì hết, thế là một sự bất công. Hưởng sở Kiểm lâm có ngân sách chớ phải không đâu. Vậy nếu sở Kiểm lâm muốn thâu thuế thì phải giữ rừng núi, không thì giao lại cho Nam triều.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tê-thấp, Tập-võ, Sai-gân tim-thịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng toàn điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON CHIM».

Buổi diễn thuyết về ngày kỷ niệm Trương-vĩnh - Ký tiên sanh

HUẾ. — Như T. D. số trước đã đăng khi 9 giờ tối 6 Décembre này, tại viện Dân-biểu có cuộc diễn thuyết về đời ông Trương - vĩnh - Ký, do hội Quảng-trị tổ chức.

Chừng hơn 8 giờ tối đêm ấy, bà con ở Thừa-thiên đã đến đông, nhất là các thanh niên nam nữ học sinh. Đúng 9 giờ, quan Khâm-sứ Graffeuil và phu nhân, quan Thượng-thư bộ Lại, quan Thượng Tài-chánh, quan Thượng Tư-pháp, quan Đốc lý Lavigne, đức Giám-mục cùng các quan chức Pháp Nam đông đủ.

Ông Phó-hội-trưởng hội Quảng-trị là M. Ng. xuân - Nghi và diễn giả là ông Nguyễn tiến-Lãng đến chào quan Khâm-sứ và các quan khách.

Quan Thượng Lại đứng giới thiệu ông Lãng và nói về ý nghĩa buổi diễn thuyết cùng thính giả, rồi nhường lời lại cho ông Lãng.

Ông Lãng bắt đầu cảm tạ quan Khâm đã đến chủ tọa cuộc diễn thuyết và các quan, các thính giả, rồi ông nhập đề : Theo lời quan Thượng Lại vừa mới nói, là nhân lễ độ bách chu niên nhà học giả Trương-vĩnh-Ký, trong Nam-kỳ đã tổ chức lễ kỷ niệm rất long trọng, nên ở đây hội Quảng-trị cũng tổ chức ra cuộc diễn thuyết này, để tỏ lòng sùng bái nhà văn hào ấy, thật là một buổi nói chuyện có ý nghĩa. Nhưng ông lấy làm tiếc một đều, là trong nhịp này mà quan Thượng bộ Giáo-dục Phạm Quỳnh mắc đi công cán, không chủ trương được buổi diễn thuyết này...

Rồi, ông Lãng kể đến gia thế và tiểu sử của nhà học giả Petrus Ký, nào quê quán ở đâu, từ lúc nhỏ, đến khi theo các giáo sĩ học tập, khi ra giúp việc cho hai vị sứ thần Phan-thanh-Giản, Phan-phú Thứ, khi ra giúp việc cho hai chánh phủ, cho đến khi trở về quê nhà, làm sách viết báo, rồi từ trần.

Ông lại kể đến những tác phẩm của Trương tiên sinh, những danh dự của tiên sinh, như được liệt vào trong số mười lăm bậc văn hào của thế giới cận đại.

Sau hết ông nói qua về việc chính phủ trong Nam vừa mới làm lễ kỷ niệm nhà phi công Việt nam Đỗ hữu Vị, rồi ông kết luận rằng : người ta đã muốn kỷ niệm sự chiến tranh, kỷ niệm nhà phi tướng Đỗ-hữu-Vị, thì người ta cũng phải kỷ niệm sự hòa bình, kỷ niệm nhà văn hào Trương-vĩnh-Ký.

Cuộc diễn thuyết này có ý nghĩa đặc biệt hơn các cuộc diễn thuyết khác, nên được cử tọa chăm chú nghinh.

P. V.

THƠ-TÍN

Ô. Dân ở Cẩm phả, Biện bàn, Faifo

Đã chuyển đến trộm dương liễu, bản báo đã đăng nhiều lần, còn có đến đó thì hãy với nhà đương cuộc, xin miễn đăng.

Ô. Ng thành Đạt, gare Chương hóa

Được mandat 1$60 đã hết hạn 30-11-37

Ô. Bùi Tăng, Tân bản, Faifoo

Được mandat 5$00 đến 10-8-38 còn thiếu 1$00.

Ô. Lê Hạnh, Bảo tịnh, Linh cảm

Được mandat 2$00 trả dần tiền báo từ 1-11-37.

Maison Estis Nord, Thakhek

Được mandat 1$62 đến 31-1-38 hết hạn

Hội Quảng trị Baden

Được mandat 6$ đến 30 11 38 hết hạn

Maison Đồng Lợi Quinhon

Được mandat 5$76 trả tiền báo Đại-lý rồi.

Ô. Võ đình Quỳnh, T. P Sông lòng sông

Được mandat 3$: 1$74 trả đã tiền báo đến 30-4-38 ; còn 1$26 trả dần tiền báo kể từ 1-5-38.

T. D.

Trong nhà trong cửa ai ai cũng phải có sáng

TRUỐC HƯỜN

PASTILLES

VALDA

đặng khi, có con nít đi học. Khi có ông già bà cả ra về. Cũng có người phải đi ra, tới sở làm.

THÌ DÈM THEO TRONG MÌNH

hoặc ngậm cho thơm cổ thanh hơi khỏi bịnh.

hoặc ngậm mà trừ bịnh, như Ki xổ mải, đau cổ, mệt thở, ho đàm, tức ngực, nóng, nóng.

MÀ NHỚT LÀ PHẢI NHỚ

đừng lấy một thứ

THUỐC HƯỜN

PASTILLES

VALDA

mà thôi

bán đựng trong hộp coi trên nhãn phải có hiệu chữ

- VALDA -

MỚI THIỆT PHẢI

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

Của anh em thợ máy và dân làm tại sở Cylindrage Sông Lòng Sông Phan-thiết.

M.M.		M.M.	
Phát Surveillant	1$20	Ngọ Mécanicien	0$50
Phiên Cai	0.50	Thuộc »	0.50
Bọc Chauffeur	0.30	Cang »	0.50
Bá »	0.30	Giàu Charretier	0.30
Luyện »	0.30	Ngọ »	0.30
Cúc Coolie	0$20	Sắc Coolie	0$20
Mén »	0.20	Thiệt »	0.20
Lấy »	0.20	Ng. Thành »	0.20
Triêm »	0.20	Hương »	0.20
Nhuận »	0.20	Ly-Cự »	0.20
Phu »	0.20	An »	0.20
Tỵ »	0.20	Mới »	0.20
Lê-Thành »	0.20	Hình »	0.20
Vận »	0.20	Nhỏ »	0.20
Canh »	0.20	Bùi-Đại »	0.20
Hạnh »	0.20	Bông »	0.20
Huê »	0.20	Đàm »	0.20
Cáo »	0.20	Hoán »	0.20
Đá »	0.20	Ng.-Toàn »	0.20
Lực »	0.20	Dậu »	0.20
Ng.-Cự »	0.20	Trượng »	0.20
Hồ-Cự »	0.20	Hai »	0.20
Vấy »	0.20	Lâm »	0.20
Lê-Toàn »	0.20	Đỗ »	0.20
Xiêu »	0.20	Ng.-Đại »	0.20
Xuyên »	0.20	Bội »	0.20
Quý »	0.20	Linh »	0.20
Ngoạn »	0.20	Phú »	0.20
Đối »	0.20	Khơn »	0.20
Liên »	0.15	Lạc »	0.15
Ngôn »	0.15	Ninh »	0.15
Lộc »	0.15	Tốn »	0.15
Sĩ »	0.15		
Cộng.			15$00
Số trước			977.33
Tổng cộng. . . .			992$33
Gởi Hội Trung Ương Cứu Tế ở Huế			966$43
		Còn lại :	25$90

Theo danh sách thì số bạc là 15$35, chúng ông Lê-văn Phát thay một đồng gởi bạc trừ hết 0$35 cước phí mandat và tem.

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

DỊCH ... Đeo xiềng cảnh khổ đập đá sanh nhai. Nghe Hoa-đà bàn đến y lôn, vịt nghe sấm dội, thấy Dương-tử đặt thêm chữ mới, tích thẹn trời cao... (có ý nhạo Đông-đường là vụ khoét vậy)

Sau Dương-Thiên-niên về ít lâu, Đông-đường, Ngọc-tiêu cũng tiếp được giấy tha về Nam-kỳ

XLXIII

Đông-đường, Ngọc-tiêu được tha, xin phép với ngục quan được sang khám B (khám riêng bọn quốc sự phạm), cùng chúng tôi trò chuyện một đêm.

A) Tôi có bài thi đưa Ngọc-tiêu :

1) Hải ngoại hồng linh dưỡng vị tề
Diêm xa lão kỷ phục trường tê.
Phân hương diên chúc thiếu niên đẳng,
Khả hữu tân thời Mã-e i-nê.

海外鴻鈴養未齊
鹽車老骥復長嘶
焚香燕翼少年輩
可有新時馬志尼

DỊCH :

Cánh hồng ngoài biển chửa đầy lông
Xe muối gò chưn ngựa đứng rông
Ngày tối thắp hương cần bạn trẻ.
Có ai là Mã-chí-nê (1) không ?

2) Chích thể xanh thiên khí vị đồi,
Nhân phùng kiếm hiệp tiện song khai,
Nữ Nam võ sĩ hồn an tại,
Qui khứ bằng quân hoàn xuất lai.

雙手撐天氣未頹
偶逢劍俠便雙開
我輩武士魂安在
歸去憑君喚出來

DỊCH :

Tay chống trời xanh khí vẫn hào,
Gặp phường kiếm hiệp mắt như sao
Nước ta vũ sĩ hồn đâu vắng ?
Về đó nhờ người lớn tiếng rao.

Đưa Đông-đường :

3) Thương học triều lưu bối nhứt môn,
Binh sanh lịch sử tác nhân luân.
Tô trung tuế nguyệt du trân trọng,
Cảnh tạo tân văn bổ quốc hồn.

商學潮流倍一門
平生歷史是人論
四中歲月猶珍重
更造新文補國魂

DỊCH :

Ngọn triều thương học chép chồng đưa,
Lịch sử binh sanh miệng chép thừa.
Ngày tháng trong tô đáng đáng giá,
Tạo thêm chữ mới bổ hồn xưa

4) Chẳng tộc thống thâm vô dĩ hải
Nhân quần phú trọng vị di sơn,
Dân quyền chấn khởi tu do học,
Yếu nhập sơ đầu đệ nhứt quan.

種族痛深無底海
人羣負重未移山
民權振起須由學
要入初頭第一關

DỊCH :

Nòi giống hờn sâu không đáy biển,
Nhân quần gánh nặng chửa dời non.
Dân quyền chấn khởi chỉ bường học
Cần nhứt nên chăm bước nhập môn.

...

B) Nghĩa-Bình đưa Ngọc-tiêu :

Mai sơn xuân tín phá hàn âm,
Vạn lý qui nhân tứ bất cầm,
Cứu quốc tùng lai duy hắc thiết,
Phá gia kỷ nại phạp hoàng kim.
Lãng sương lão quế thiên tân tánh,
Xuất thủy kỳ liên bảo khổ tâm.
Niết bối cửu tri gia hữu mẫu,
Tình trung đỗ kiến hiếu tình thâm

梅山春信破寒陰
萬里歸人思不禁
救國從來惟黑鐵
破家奈奈之黃金
浪霜老桂添年性
出水奇蓮抱苦心
孽背久知家有母
情忠象見孝情深

DỊCH :

Tin xuân mai nở đuổi hơi đồng.
Muôn dặm người về bội nhớ trông:
Cứu nước thuở nay nhờ sắc cứng,
Phá nhà khổ nỗi thiếu vàng ròng.
Xông sương quế nọ cay thêm tánh,
Trồi nước sen kia đắng gắt lòng.
Mấy chữ khắc lưng nhà có mẹ.
Cho hay đạo hiếu ấy tình trung (2)

...

C) My-sanh đưa cả Đông-đường và Ngọc-tiêu :

Đàm hoa nhứt hiện bối vân âm,
Hồi thủ hà sơn lệ bất cầm,
Khởi hữu thị nhân năng hắc thiết,
Kỷ tùng võ lại sách hoàng kim,
Tạo thời tiên cọ quan thời nhẫn,
Cứu quốc tu đào ái quốc tâm,
Khổ hải thử hồi tiên ngạn khách.
Vệ cầm điền bái mạc luân thâm.

曇花一現倍雲陰
回首河山淚不禁
豈有市人能黑鐵
無從無錢索黃金
造時先具觀時眼
救國須陶愛國心
苦海此回先岸客
衛禽填拜莫論深

DỊCH :

Hoa quỳnh một chốc bỗng như không,
Ngảnh lại non sông lệ mấy giòng.
Kẻ chợ khi nào nên sắt cứng,
Nhà nghèo mấy thuở có vàng ròng.
Tạo thời trước phải tinh con mắt,
Yêu nước cần chăng đúc tấm lòng.
Biển khổ kia ai vào bến đó ?
Chim oan ngậm đá chớ nài công.

(Bài thi My-sanh họa bài thi Nghĩa-Bình trước mà tỏ ý phản đối, 2 bài nầy là bước đầu « tranh biện chủ nghĩa » ở trong đám quốc-sự-phạm ngoài đảo.

(Sẽ tiếp)

(1) Mã là một tay vĩ nhân nước Ý có lập triều niên đẳng, khởi phục nước Ý.

(2) Nhạc-Phi danh tướng đời Tống, mẹ có khắc 4 chữ « tinh trung báo quốc » sau lưng ông. Ngọc-tiêu nói mẹ già nên đùng ở Nam kỳ

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

nay binh như sẽ dồ vào quân đội mới ấy. Cho đến ngày nay chỉ có một phần quân Trung ương ra kháng chiến, còn thì là quân đội khác và quân đội các tỉnh.

Đội quân mới nầy sẽ có đủ sức để đối phó với quân địch.

QUÂN TÀU ĐÃ LẤY LẠI ĐƯỢC TỨ AN Ở GIÁP GIỚI CHIẾT GIANG – AN HUY

Nam-kinh, 2-12 — Quân Tàu lấy lại được Tứ an, miền duyên giang ở giáp giới 2 tỉnh Chiết giang và An huy và Quảng Đức ở phía đông tỉnh An huy.

Trong những trận đánh giáp lá cà ở Tứ an, quân Tàu bắt được 2 khẩu đại bác lớn của Nhật và bắt được một ít tù binh.

Quân Tàu đuổi theo quân Nhật mãi tới Tường hưng.

Ở Giang âm vẫn đái hanhan to. Hai chiếc tàu chiến của Nhật hôm qua bị trúng bom của không quân Tàu.

2.000 QUÂN NHẬT BỊ VÂY Ở KỲ HUYỆN

Thái-nguyên, 2-12 — 2.000 quân Nhật ở Kỳ huyện, giữa quảng Đại cốc đến Bình đao, thuộc khu trung tâm Sơn tây, trong đó phần nhiều là kỵ binh Mông cổ và Mãn châu quốc, hiện đang bị quân Tàu bao vây.

QUÂN NHẬT ĐÃ CHIẾM ĐƯỢC AN DƯƠNG

Tân-hưng, 2-12 – Người Nhật báo tin rằng quân Nhật đã chiếm An dương ở phía bắc tỉnh Hà nam và đang dự bị tiến theo dọc đường Bình - Hán.

ĐẠO QUÂN THỨ 8 DO CHU ĐỨC CHỈ HUY CHIA LÀM HAI ĐƯỜNG PHẢN CÔNG THÁI NGUYÊN

Lâm-phần, 2-12 — Đạo quân thứ 8 do Chu-Đức chỉ huy đã chia đường công tiến, một đường do các nơi phòn trì thẳng đến Thái nguyên, một đường từ Thiểm tây xuất động, đội tiên phong đã gần đến Lâm phần, công phần công thành Thái nguyên. Đồng thời các quân nghĩa dũng và các đoàn dân chúng ở hai tỉnh Tuy viễn và Sát cáp nhỉ đua nhau nổi lên chọn đánh quân Nhật ở khắp các mặt. Có lẽ vì tình thế ấy nên quân Nhật ở Thái nguyên đang bị rút lui. Có tin địch xác rằng mấy hôm nay đã rút đi hơn vạn người rồi.

TẠI DỌC ĐƯỜNG TÂN PHỐ QUÂN TÀU LẠI LẤY LẠI ĐƯỢC 5 HUYỆN

Tế-nam, 3-12 — Tại mặt bắc chiến trường đại đội quân Tàu tiến đánh lấy được Chương Đức, 5 huyện ở Phố đài trước sau quân Tàu đã lần lượt lấy lại được.

Tin vắn

Theo báo «Echo de Paris», thì hôm 3-12, Tổng trưởng Max Dormoy có ra lệnh cách nhà đang André Tardieu, nhưng Thủ tướng Camille Chautemps cất lệnh ấy.

Trong một bài diễn văn, Hitler tuyên bố rằng trong năm năm nữa, nước Đức sẽ khôi phục tất cả thuộc địa cũ của mình.

Như tin đã đăng trước, nước Ý đã thừa nhận Mãn-châu quốc; đồng dịp ấy, nước Nhật có thừa nhận chủ quyền của nước Ý ở nước A.

Nhật và Mãn châu đã thừa nhận chính phủ quốc gia Tây-ban-nha do đại tướng Franco đứng đầu. Đồng dịp ấy, chính phủ nầy đã thừa nhận Mãn-châu-quốc.

Trong chính giới ở Kinh đô nước Anh, người ta nói rằng nếu nước Đức chịu giúp cho Âu-châu được hòa bình, thì hai nước Anh và Pháp sẵn lòng nhường lại cho Đức một ít thuộc địa.

Theo hai tờ báo Anh «Daily Telégraph» và «Daily Mail», thì chẳng những Đức đòi lấy lại Togo và Cameroun là hai thuộc địa trước kia của Đức, bây giờ đã bị Pháp và Anh chiếm giữ, mà còn đòi lấy cho được Congo của Bỉ và Angola của Bồ-đào-nha.

Sở thông tấn «Belga» của Bỉ có tờ thông cáo không chính thức nói Bỉ không bao giờ chịu để đất thuộc địa của mình vào tay ngoại quốc nào hết.

Bồ-đào-nha cũng cương quyết không chịu nhường thuộc địa của mình cho ai.

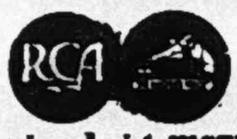

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhà
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI - LÝ:
LÊ-VĂN-TÀI
82 — rue Georges Guynemer — 82
SAIGON

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

có cho những người đói nghèo ở trong làng đến làm cỏ sạch sẽ và trồng khoai sắn. Dân nghèo ấy trồng được vài ba tháng, khoai sắn đã có cả, thì thầy chef mới đòi tới, lại cấm không cho trồng; không cho trồng thì thôi, nhưng khoai sắn chúng trồng đã có cả thì cho những người ấy bới. Thế mà thầy chef mới lại không cho bới, có một bà già nằng nỉ cầu khẩn xin cho bới lấy củ. Thầy đã không cho, lại còn tát tai, bà già sự quỵnh, đành phải ôm mặt mà khóc và ra về!

Biết chuyện

QUẢNG - NAM

Lại thêm dịch heo!

Ở hạt Điện-bàn đã một tháng nay có bệnh dịch heo (heo đương mạnh bỗng ăn rồi xin lần đến chết) làm thiệt hại cũng hộn, nhà bị mất vài con thì nhiều, có nhà 4, 5 con cũng đều chết cả. Dân không biết cách gì cứu chữa, chỉ thấy hơi yếu là bán hoặc ăn thịt thôi. Nạn dịch heo chưa dứt đã, tớ, dịch trâu nữa, mới thật là ngay cho nông dân! Đương vụ nông tang mà gặp tai trời như thế không trâu dùng, mùa màu chắc bị trễ nải. Hôm 2-12 37 ở làng Cẩm Vân có 3 con bị bịnh chết liền; Hạ-nông, La-thọ cũng đã phát. Bịnh dịch trâu mới bắt đầu, mong sở Thú y tiêm thuốc cứu chữa hoặc đề phòng chỉ vẽ cho dân gian đặng nhờ

Biết

QUẢNG - NGÃI

Quanh chuyện vụ thuốc phiện

Về chuyện ông Trần-Toàn ở làng Hà-trung, tổng Tịnh-thượng, phủ Sơn-tịnh, bị người nào phao thuốc phiện lậu, Thương-chánh đến bắt, ông Toàn có đơn kêu tại quan Thương-chánh Cổ-lũy, quan tòa Liêm-phòng và quan Công-sứ xin xét, (T. D. số 1137 ra ngày 23-11-37 có đăng).

Việc nầy quan trên đã để ý dò xét, ngày 24 tháng 10 ta (26-11 37) thấy bắt tên Bùi tức Bát-Trị (cu-ly xe kéo làng Lâm-lộc) đến tòa Liêm-phòng xét hỏi; qua ngày 27 (29-11-37) lại thấy bắt tên Lâm quang-Thọ (ngụ làng Lâm-lộc). Cả hai người nầy, hiện còn đương giam tại Tòa. Nhơn thấy bắt Trị và Thọ, người ta đoán thế nào vụ vu thuốc phiện cũng thám-phá ra được, vì bọn ấy có thú cáo ông Toàn về sự lãnh trung thuốc ba-tích mà đó.

L. b. Kh.

Về vụ 300$ bạc án cự về sự lãnh thuốc chợ

Vì vụ bà Lê-thị Châu, lãnh lại thuốc chợ tỉnh Quảng-ngãi góp từ ngày 1er-1-37 đến ngày 31-12-37, có giao bạc án cự cho Vũ-văn-Chức (người lãnh thầu) là 300$ nay tên Chức lấy chợ lại góp và toán không trả 300$ kia, theo lời đã hứa trong giấy giao kèo. Bà Châu có đơn kêu tại sở Cảnh và quan Công sứ Quảng-ngãi (T. D. số đăng).

Ngày 29-11-37 lúc Tây-án Quảng-ngãi có đòi hai bên đến hiểu xử. Theo lời quan Pháp-sự hiểu, thì vụ nầy thị Châu đã có đơn kêu nài tháng trước, tòa đã xử phạt Vũ-văn-Chức 13$ và sức phải trả lại số bạc 300$ cho Lê-thị-Châu. Nay tên Chức không trả, đã cho thị Châu còn kêu nài lần nữa, tòa xử phạt tên Chức 1$a nầy là 20$ và sức phải trả số bạc 300$ lại cho thị Châu, hạn trong 1 tuần lễ, nếu để trễ thì sẽ phạt gấp bội.

Dân thành

NHÂN-TẠO-HUYẾT
BỔ-HUYẾT-SẠT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giả suy yếu, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả đàng chồng đề du, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHÚ

CỐ-TINH BỔ-THẬN
THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi xe phát: đau lưng, mỏi vai, mỏi hoa, tai ù, đầu vàng, cổ hạng rêu, mặt khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lăn miên, chiêm bao mộng-mị mê mẩn.... Đi nặng nhọc, dễ dàng đầu thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi nghi đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

«. . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

«. . . . Thuốc nầy không có chất độc, tính chất toàn nguyên liệu rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG
N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

HỘI VẠN - QUỐC TIẾT - KIỆM

HỘI TƯ-BỔN LẬP THEO CHỈ-DỤ NGÀY 12 AVRIL 1916

Vốn đã đóng tất cả: 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

HỘI QUÁN
7, Avenue Edouard VII
Thượng-Hải
Số tiền dự trữ tới ngày
31 Décembre 1936
(cho cõi Đông-Pháp)
$2.339.121,43

QUẢN - LÝ CÕI ĐÔNG - PHÁP
26 đường Chaigneau
SAIGON
$2.227.770,53
Tiền cho vay trong cõi Đông-Pháp đã đảm bảo số tiền đóng vào Hội kể trên đây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT - KIỆM MỞ NGÀY

CHI NGÁNH ở Saigon 26, Bd. Chaigneau — 29 NOVEMBRE 1937 — CHI NGÁNH ở Hanoi 51er, phố Tràng-tiền

CHỦ TỌA: BRUNO, ở SAIGON.
DỰ-KIẾN: Các ông NGUYỄN-QUAN-HIỂN và TRẦN-HIỆU-NGHĨA.
Có quan Thanh-tra của chính-phủ chứng-kiến

Cách thức P — Hồi nguyên vốn
Số ra ở bánh xe: 2764-171-2479-1030-2900-969-1465

2764	Ông NGUYỄN-LƯƠNG-KHƯƠNG ở Phan-thiết	500$00
10030	Bà HƯƠNG-QUẢN-HẦU ở Tây-ninh	400.00
14900	Cô TRẦN-THỊ VIỄN, 2 phố Colomb — Hanoi	1.000.00
15969	Cô NGUYỄN-THỊ-LOAN, làng Quan-nhân — Thanh trì — Hadông	500.00
19466	Ông NGUYỄN-HỮU-NHƠN tức BERNARD ở Gia-định	400 00

Cách thức số 2 — Hồi nguyên vốn:
Hạng bộ trúng: 1512 có các phiếu số 1512-2216-17216

1512	Bà DƯƠNG THỊ-HUYỆN ở Quảng-ngãi	1000$00
2216	Ông TRẦN-VĂN-TÀI 11 phố Mangin — BUNGYEN	250.00
17216	Ông JACQUES-SEN, 61, phố Clémenceau — Haiphong	500 00

Cách thức số 3 — Hồi nguyên vốn:
Hạng bộ trúng: 386 có một phiếu số 1546

1546	Ông NGÔ VĂN-HỒ sở Liêm phòng ở Rạch giá	250.00

Xổ số trả tiền lời cho phiếu số 3 số tiền chia: 141$06
Phiếu số 744 đã trúng ra là phiếu 250$00
4 phiếu sau nầy được lãnh số tiền lời ấy:

744	Ông LÂM-KỲ-XUÂN ở Sóc-trăng	35$26
752	Ông DANG-VĂN-CHIỂU ở Vĩnh-long	35 26
769	Ông LÊ-VĂN-PHẤT nhà thương chính ở Tourane	35.26
785	Ông VÕ-VĂN HOÀN ở Dalat	35.26

Cách thức số 5 — Xổ số thứ 1 — Hồi vốn gấp bội

20658	Phiếu không có đóng tiền thường lệ	

Xổ số thứ 2 — Hồi nguyên vốn
Hạng bộ trúng: 2322 có các phiếu số 4390-14280A

4390	Ông BŒUF ở Saigon	1000.00
14280A	Ông NGUYỄN-NGÃI, Đốc học trường Thollinh Badon (Bonghai	500 00

Xổ số thứ 3 — Miễn góp
Hạng bộ trúng: 2581 có các phiếu số 17316-29788A-2293A

		Giá bán	vốn
17316	Ông NGUYỄN-VĂN-LÊ ở Thủ-dầu-một	631$09	1000$00
29788A	Cô DANIELE ROCHAT, 47 đường Hàng-cỏ - Hanoi	283.00	500.00
2293A	Bà NGUYỄN-THIỆN ở Giadinh	117 40	200.00

Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày thứ hai 28 Décembre 1937 hồi 11 giờ sáng tại sở chính của bản hội bên cõi Đông pháp 26 đường Chaigneau ở Saigon.

Hội cần dùng Đại lý và kinh-kỳ-viên có đủ tư cách và giấy chứng nhận tốt

PHIẾU MỚI CÁCH THỨC «P»

Phiếu TIẾT KIỆM cách thức P của Hội
VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
có thể góp được một số vốn là:

10.000$00	mỗi tháng	đóng số		25$00
8 000 00	»	»	»	20.00
5 000.00	»	»	»	12 50
4 000 00	»	»	»	10.00
2 000.00	»	»	»	5.00
1 000.00	»	»	»	2 50
500.00	»	»	»	1 25
400.00	»	»	»	1.00

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM cần dùng người có đủ tư cách để làm đại-lý và kinh kỳ-viên.

Kể ngày từ tháng đầu mới mua phiếu số được dự cuộc xổ số hoàn vốn trước kỳ hạn đã định. Phiếu trúng ra, được hoàn lại ngay số tiền bằng vốn phiếu, chẳng kể số tiền người chủ phiếu đã góp được bao nhiêu. Mỗi khi lãnh tiền rồi, người chủ phiếu không phải đóng chi nữa hết. Nếu chẳng có may trong các cuộc xổ số hàng tháng, thì vốn phiếu sẽ hoàn lại sau 25 năm là cùng. Mua phiếu của Hội VẠN-QUỐC-TIẾT-KIỆM có thể:
1° — Vay được } sau khi góp
2 — Cầm chuộc bảo hiểm } được 2 năm
Chủ phiếu lại có thể xin ngừng đóng được.

DÍA BÉKA MỚI, NHÀN VÀNG

Điệu Huế, do Mme H. Richard sắp đặt vào dĩa lần thứ hai, đã có rồi.

Nhiều dĩa hay lắm, nhất là mấy dĩa đờn (đờn nguyệt một cây), cậu Tôn Ứt và cậu Song đờn.

Giá vẫn bán 2$50 thôi

Cũng đã có dĩa Béka Phùng - Hảo, nhàn vàng cùng nhiều thứ khác — Catalogue biếu không.

Đại-lý độc-quyền Mme H. Richard
59 - 87 — Rue Gia-Long — HUẾ

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bịch lậu, hay Tim-La, mới hay đã nhập cốt, hay lậu đã nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ thỉ nhân thêm đem uống rượu vào, trong người mệt nhọc thì càng có ý mà, hay nước đái vàng, hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bịnh như thế vô tình đi lại với vợ, thì người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vi trùng ấy nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọc con (Hétérite) đa thì vàng, hay nóng cối vật, hay nhức đầu v. v., vì không đau buốt, vì tử cung các đàn bà nó ngăn và to, vì thế không mấy người biết tưởng không phải bịnh lậu, như thế đã lầu sinh ra lắm bịnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bịnh đó mà đã uống đã các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rồi, bịnh vẫn không khỏi và rất bất mọc độc. Bởi cớ tôi dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÍCH 67 Hình-xá BẮC-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏe và rất bất mọc độc, người không hại, không hại sinh đẻ, thực như thế, chớ bản hiệu không như mọi người nói như thế, như thành rất lợi chỉ là lấy người có bịnh, tiền mất bịnh còn, còn thuốc của bản hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$00; Tim-La 2$00 1 lọ, khi mua gửi lính bảo giao nhận; bán tại Lê-Nam-Hưng Phanthiết, Quảng Lợi Cho Gôm Phanrý, Mai Linh 68 Avenue Paul Doumer Haiphong, các đại-lý Huế, Saigon, vân vân.

Hỡi các bà biết nuôi con trẻ!
Muốn cho con trẻ được quanh năm mạnh khỏe ăn chơi, Nên cho nó uống:

CAM - TÍCH - TÁN ĐẠI - QUANG

Phàm những con trẻ gầy còm ẻo uột, nước da xanh vàng, hay khóc, bụng lớn, nổi gân xanh, có dun có sán, tiêu ra bột, ăn nhiều mà không biết no, hoặc biếng ăn ưa chơi, ấy đều là chứng bịnh cam-tích, uống đến thuốc nầy sẽ trừ tiệt hết các chứng bịnh cam mà đứa trẻ lại còn trở nên vui chơi mạnh khỏe, hay ăn chóng lớn nữa. Mỗi gói giá là 0$10 — 12 gói giá 1$00.

Tổng cuộc CHOLON, 27 Bd. Tổng đốc-Phương
Phân cuộc HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

Khắp các nơi trong xứ Đông-Pháp đều có đại-lý.

Tiểu-thuyết Sư Đầu Quái Hiệp đã ra số 8, xin đón coi

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG